

D 950 -2 -52
29.9.52

4

1153

LIAUDIES BALSAS

apsis 3
kur
pern
nori ir
rečių

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRASTIS

The PEOPLES VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, P. O. Station C. Box 1013, Toronto 3, Ont., Canada

Authorized as Second-Class mail, Post Office Department, Ottawa.

Kaina 10 ct.

Nr. 1,089

PENKTADIENIS, RUGSĖJO (SEPTEMBER) 19, 1952, TORONTO, ONTARIO

M E T A I XXI

Vakarų Europoje Reiškiasi Depresija, Sako Jungtinių Tautų Ekonominė Komisija

NEW YORK. — Jungtinių Tautų Ekonominė Komisija dėl Europos savo raporte sako, kad Vakarų Europoje prasidėjo ekonominė depresija.

Britanijos, Francijos, Vokietijos, Skandinavų, Belgijos ir kitų šalių piliečiai mažiau valgo, mažiau geria, mažiau rūko, mažiau keliauja, mažiau drabužių perka, mažiau linksminasi ir t.t., negu kad 1951 metais.

Nedarbas tose šalyse žymiai padidėjęs. Kurie dirba, ir tie ne visi pilną laiką. Aišku, darbo žmonės mažiau išgali įpirkti.

Tiktai du dalykai esą kiek šviesesni. Tai anglies iškasiimas ir geležies gamyba. Šiais metais iškasama daugiau anglies, negu pernai. Taipgi geležies stoka žymiai sumažėjusi.

Visa Vakarų Europa, išskyrus Olandiją ir Šveicariją, šiemet mažiau eksportu-

Belgai Reikalauja Nepaleist Kvislingų

BRUSELIS. — 20,000 belgų, daugelis su koncentracijos stovyklų drabužiais, demonstravo pereiną sekmadienį gatvėmis protestuodami prieš valdžios pastangas paleisti visus kolaborantus laike karo.

"Mūsų didvyriai mirę, o jų korikai laisvi!" šaukė demonstrantai, protestuodami prieš švelnų apsiėjimą su nacių draugais.

Anksčiau belgų demonstracijos privertė rezignuoti teisingumo ministrą J. Pholieną.

SUSIDURĖ DU TRAUKINIAI

MATTAWA. — Morel stotyje susidūrė du traukiniai ir smarkiai apsidaužė. 200 žmonių labai išgąsdino, o kai kurie buvo sužeisti. Abiejų garvežių aptarnautojai skaudžiai sužeisti.

CPR traukinys įvažiavo į stovėjusį traukinį. Laimė, kad jis važiavo jau sulėtintu greičiu, tad nieko neužmušė.

Mattawa randasi apie 35 mylios į rytus nuo North Bay.

vo, negu pernai. Prekyba su rytinėmis valstybėmis suvaržyta amerikiečių, o dolerio šalyse nėra rinkų dėl jų prekių.

Tiesa, manoma, kad ši depresija yra laikino pobūdžio, bet niekas nepatiekia faktų, kurie įrodytų, kodėl ji yra laikino pobūdžio. Priešingai, yra daug reiškinų, kurie rodo, kad galima laukti didesnės bedarbės. Jei tik ginklavimosi tempas bent kiek sumažėtų, nedarbas tuojaus padidėtų.

Tiktai Tarybų Sąjungoje, kaip praneša toji Komisija, gamyba, prekyba ir žmonių gyvenimo lygis pakilęs 20 procentų. Tas pakilimas esąs paseka prarastų prekių kainų nupiginimo.

LONDON. — Kairiesni darbiečiai vis labiau reikalauja plėsti prekybą su rytinėmis valstybėmis. Jie sako, kad tokiu būdu bus galima sumažinti britų vargus.

Šis klausimas vėl iškils laike Darbo partijos suvažiavimo, kuris įvyks neužilgo. U-nijų suvažiavime jis buvo apsvaistytas ir nutarta (beveik be opozicijos) reikalauti, kad vyriausybė siektų prekybos su socialistiniais kraštais.

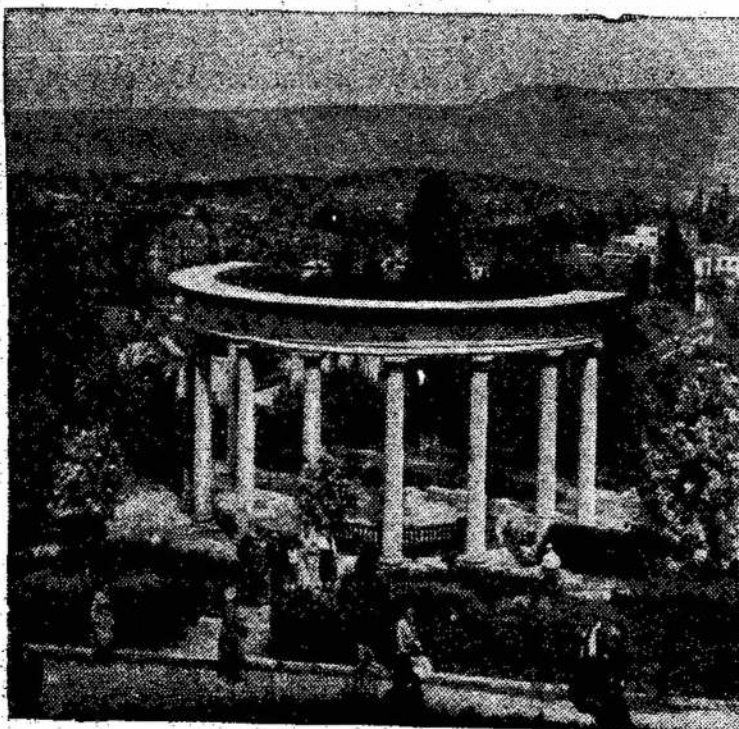
Britai dar vis negali atskratyti maisto ir drabužių kortelių.

Numato Varžybas Už Aukštas Vietas

OTTAWA. — Čia įvyksta gelžkeleivių didžiausios brolijos konvencija, kurioje numatomos varžybos už aukštąsias vietas.

Brolijos prezidentu yra A. R. Mosher, kuris taipgi yra ir CCL prezidentas. Yra įnėsimas pakeisti konstituciją taip, kad viršininkais negalėtų būti senesni kaip 65 metų amžiaus. Mosher jau yra 72 metų amžiaus.

Anksčiau tūlas J. E. McGuire buvo suspenduotas už išstojimą prieš Mosherį. Dabar jis apeliuos į suvažiavimą prieš suspendavimą. Jei jis būtų išteisintas, tai būtų smūgis Mosheriui.

Kolonada prie įėjimo į Kislovodsko parką Kaukaze, kur dabar poilsiauja darbo žmonės iš visos Tarybų Sąjungos.

TAFTAS BŪTŲ BOSAS, O EISENHOWERAS TIKTAI GYVENTU BALTUOSIUOS NAMUOS

WASHINGTON. — Nors senatorius Taftas nelaimėjo nominacijų į prezidentinius kandidatus republikonų konvencijoje, tačiau Jungtinėse Valstijose auganti opinija, kad jis vistiek būsiąs bosas Baltuosiuos Namuos, o Eisenhoweris tiktai gyvensiąs tenai, jeigu jam pavyktų būti išrinktu prezidentu.

Eisenhoweras iškalno pažadėjęs jam "viešpataujantį" įtaką Baltuosiuos Namuos už jo talką rinkiminėje kampanijoje. Be to užtikrinimo Taftas atsisakęs ir pirštą pakelti už Eisenhowerą.

Visuomenės opinijos tyrinėtojai teigia, kad republikonų kandidatas turi daugiau pritarimo balsuotojuose ant 2 nuosimčių. Aplamai, republikonai stovį virš demokratų bent 1 nuosimčiu. Išeitų, kad republikonai laimės. Bet dar gali įvykti mažas pasikeitimas visuomenės opinijoje. Kita, tyrinėtojai taipgi gali bent kiek apsirikti. Jie dažnai perdeda republikonų nau-dai.

LONDON. — Čia yra manoma, kad senatoriaus Tafto talka ne padės Eisenhoweri, o pakėns. Tafto "bučkį" čia daug kas vadina "mirties bučkium".

NEW YORK. — Nekurie republikonai atsimeta nuo Eisenhowero už tai, kad jis pasiduodas Taftui. Girdi, Eisenhoweras perimas Tafto idėjas.

Paprasti amerikiečiai, ta-

čia, turi savo nuomonę. Jie sako, kad visi jie vienodi, neskiriant nei demokratų kandidato Stevensonso. Jie skiriasi mažmožiais, kurie mažai ką reiškia.

Progresyviai turi savo kandidatą advokatą Hallinaną. Jis yra žymus demokratijos gynėjas, kovotojas už taiką ir žmonių teises. Bet reakcija baisiai sunkina progresyvių veikimą. Ne visose valstijose jis bus ant baloto.

Rinkimams besiantinant, agitacija karštėja. Republikonai ir demokratai vanoja kailius vieni kitiems be jokio pasigailėjimo.

Derybose Korėjoj Nėra Jokio Progreso

MUNSAN. — Kitas abiejų pusių igaliojinių susitikimas atidėtas iki rugsėjo 20.

Sesija, įvykusi praėjusį penktadienį, tęsėsi 32 minutes. Kilo karštų ginčų dėl pasikeitimo karo belaisviais.

Šiauriečių generolas Nam II vėl kaltino aliantus belaisvių žudyme.

Harrisonas sakė, kad iš 20,000 kinų karo belaisvių sutinka grįžti tik 15,000.

Singapore. — Ceilono vyriausybė nutarė parduoti visą turimą gumą liaudiškai Kinijai. Jis gausias iš Kinijos ryžių.

Anglijos Unijistai Sugrįžo iš Lenkijos

LONDONAS. — Anglijos darbininkų delegacija susidedanti iš 42 unijistų, neseniai sugrįžo iš Lenkijos. Nors delegacijos nariai nebuvo vienodų politinių įsitikinimų, bet visi jie gėrėjasi progresu, kurį liaudiška Lenkija daro visose gyvenimo srityse.

Anglai delegatams aplankė Lenkijos didmiesčius, industrinius centrus ir Zakopane vasarvietes. Jie stebėjo, kaip dirbama industrinėse įmonėse, kaip vedamos mokyklos, kokie santykiai tarpe valdžios ir kunigų.

Ši unijistų grupė sako: "Mes vienu balsu pareiškiamo, jog mums niekur nebuvo daromos jokios kliūtys". Delegatų tarpe buvo ir katalikų. Jie dalyvavo bažnytinėse pamaldose.

Advokatas Piktinasi "Teismu" Graikijoje

NEW YORKAS. — Sugrįžęs iš Atėnų, kur jis stebėjo, kaip militarinis teismas teisė 19 graikų jūreivių, garsus Amerikos juristas Royal France sako, kad tas teismas buvo niekšiškas farsas ir pasityčiojimas iš teisingumo.

Teisiamieji jūreiviai laikėsi didvyriškai, taip pat ir jų giminės.

Militarinis teismas niekuo nesiskyrė nuo inkvizicijos. Teisėjai nebuvo teisėjai, bet prokurorai.

Jūreivių unijos vadas ir devyni jo draugai nuteisti kalėjimui iki gyvos galvos. Pirmiau jie buvo pasmerkti mirtin, bet juos išgelbėjo tarptautiniai protestai.

Royal France buvo nuvykęs pas Amerikos ambasadorių užprotestavimui ir paklausti, kur yra amerikinė demokratija. Jis negavo jokio atsakymo.

Skaitytųjų Žiniai

Kadangi teko kelti dirbtuvę į kitą vietą, tai nebuvo galima spėti padaryti laikraštį 12 puslapių. Bet tikimės, kad reikalai susitvarkys ir kitą numerį galėsime išleisti jau 12 puslapių.

Redakcija ir Administr.

Kam Dedasi Jungtinių Tautų Nusiginklavimo Komisijoje?

V. BERESKOVAS

(Tęsa)

Gegužio 28 dieną, britų delegatas Sir Gladwyn Jebb, Jungtin. Valstijų, Didžiosios Britanijos ir Francijos vardu, įteikė "naujus" amerikiečių pasiūlymus. Monopolinė spauda tuojaus griebėsi garbinimo šitų pasiūlymų kaip įrodymo, kad Washingtonas nori taikos. Jungtinės Valstijos trokšta taikos, tvirtino šie Wall Streeto triuščiai, visai neatsižvelgdami į faktą, kad kitose skiltyse jie davė pranešimus apie būsimus bandymus Nevadoj naujų atominių bombų ir Trumano reikalavimus dar daugiau bilijonų dolerių dėl teismo ginklavimosi.

Tie pasiūlymai, kuriuos įteikė Jebb, buvo užvadinti: "Pasiūlymai dėl nustatymo skaitlinio aprubežavimo visų ginkluotų jėgų", ir jų idėja yra nustatyti penkių jėgų — Tarybų Sąjungos, Kinijos, Jungtinių Valstijų, Didžiosios Britanijos ir Francijos — ginkluotų jėgų skaičių.

Pirmas dalykas, kuris tuojaus krinta į akis šiame dokumente, yra tas, kad klausimas ginkluotų jėgų dirbtinai atskiriamas nuo sumažinimo ginklų skaičiaus ir uždraudimo atominių ginklų klausimo. Tie pasiūlymai nei vienu žodžiu neužsimena apie uždraudimą masinio naikinimo ginklų. Priežastis tokio praleidimo nėra paslaptis. Reikalavimai naudoti atominius ginklus yra labai dažni Jungtinėse Valstijose ir nuolat auga. Bakteriologiniai ginklai jau naudojami Jungtinių Valstijų imperialistų Korėjoje ir Kinijoje, o Jungtinių Valstijų oficialai atvirai sako, kad jie ketina naudoti bakteriinius ir cheminius ginklus ant dar didesnės papėdės trečiame pasauliniame kare, kurį jie bando sukurstyti. Jungtinių Valstijų sekretorius Lovett, kalbėdamas Ginkluotų Jėgų Dienos paminėjime, pareiškė, kad Jungtinės Valstijos yra pasirėngusios naudoti bakteriinius ginklus, o generolas Bullene, Jungtinių Valstijų Armijos Cheminio Korpuso viršininkas, paaiškino, kad dujos ir panašūs būdai yra pigiausi ir žmoniausiai būdai žudyti priešų.

Amerikiečių pasiūlymai nieko nesako apie sumažinimą ginklų skaičiaus. Vakarienių Jėgų arbitracinių "lubų" pasiūlymo tikslas yra padidinti Atlanto bloko šalių armijas, o jei ne, tai nors išlaikyti tokias, kokios dabar yra. "Lubos", kurias siūlo amerikiečiai, leidžia Francijos ginkluotoms jėgoms tu-

rėti 800,000. Bet tiek tai Francija turi dabartiniu metu, pagal oficialius pranešimus. Tokiu būdu, jeigu amerikiečių, britų ir francūzų pasiūlymai būtų priimti, Francijos išplėsta armija nebūtų sumažinta visai. Tas pats ir su Britanija. Iš kitos pusės, trijų jėgų siūlomoms lubos dėl Tarybų Sąjungos ir Kinijos Liaudies Respublikos, visai neatsižvelgdami į jų teritorijos dydį, jų ruobių ilgį, žmonių skaičių ir kitus faktorius, kurių negalima paneigti nustatant šalies ginkluotų jėgų dydį.

Vakarienių jėgų naujas planas nieko nesako apie jūrų ir oro jėgas, kurias dabar imperialistai skaito svarbiausiomis puolimo jėgomis. Jungtinės Valstijos turi arti 1,260,000 vyrų orlaivne ir virš 1,000,000 jūrų laivyne. Didžioji Britanija orlaivne turi 270,000 vyrų. Ar šie skaičiai bus sumažinti? Kuomet tarybinis delegatas paklausė, ar trijų jėgų pasiūlymai numato sumažinti Jungtinių Vastijų, Didžiosios Britanijos ir Francijos oro ir jūrų jėgų, aiškaus atsakymo negavo. Bet net mažai apie militarinius klausimus nusiimanąs žngus matys, kad apsiginkavimo sumažinimo planai, kurie neliečia oro ir jūrų jėgų, šiandien mažai ką reiškia.

Toliau, trijų jėgų planas nenumato panaikinimo militarinių bazių svetimosiose žemėse. Mes žinome, kad Jungtinės Valstijos dabar turi plačią oro ir jūrų bazių sistemą, su 400 bazių svetimosiose žemėse. Pagal šių bazių išdėstymą, ši sistema aiškiai atsukta prieš Tarybų Sąjungą ir liaudies demokratijas, tad nėra abejonės, kad ji buvo įsteigta dėl agresyvių tikslų. Tas, faktinai, visai atvirai pripažįstama JV militarinių lyderių straipsniuose ir kalbose. Kadangi trys jėgos nieko nesako apie militarines bazes svetimosiose žemėse, yra aiškus įrodymas, kad jos nenori diskutuoti nusiginklavimą rimtai.

Tas taipgi paaiškina "ypatingas aplinkybes", kurių aiškus tikslas yra aprūpinti amerikiečius spragomis. Vardan "ypatingų aplinkybių" — pavyzdžiui, agresyvio karo Korėjoje — Jungtinės Valstijos galėtų atsakyti sumažinti savo ginkluotą jėgą visai.

Taipgi verta pastebėti, kad tuo metu, kai jos įtraukia Kiniją į sąrašą šalių, kurių jėgoms turi būti uždėtos "lubos", vakarinės jėgos kategoriškai atsako turėti Kinijos Liaudies Respublikos

delegatą diskusijose dėl sumažinimo ginkluotų jėgų. Bet kaip galima aprubežuoti ginkluotą jėgą tos šalies, jei jos atstovai neleidžiami?

New Yorko Daily Compass šiame reikale pastebėjo:

"Tai gudravimas, o ne politika. Jis meta abejonę ant viso dalyko nuosirdumo".

Komisijos susirinkime birželio 10 dieną, tarybinis atstovas J. A. Malik smarkiai kritikavo trijų jėgų pasiūlymus:

"Trijų jėgų pasiūlymai", pareiškė jis, "kaip ankstyvesni amerikiečių pasiūlymai dėl surinkimo informacijų, turi tikslą nukreipti Komisiją į klaidingą kelią ir neleisti jai priimti afektingų tarimų dėl sumainymo ginkluotų jėgų ir ginklų ir uždraudimo atominių ginklų.

Net dalis kapitalistinės

spaudos priversta pripažinti vakarienių jėgų pasiūlymų tuštumą. Spaudos konferencijoj New Yorke, kurią surengė Jules Moch, francūzų atstovas nusiginklavimo komisijoj, korespondentai atvirai priminė, kad vakarienių jėgų planas yra niekas daugiau, kaip propagandinė klasta.

Nekurie amerikiečių laikraščiai atkreipė atydą į faktą, kad planas buvo patiektas tuo laiku, kada Bonnoj buvo pasirašyta atskira sutartis, o Paryžiuje — "Europos armijos" sutartis. Tas, žinoma, nėra tik taip sau supuolimas. Šitų pasiūlymų tikslas buvo nukreipti visuomenės atydą nuo Bonnos suokalbio prieš taiką. "Buvo suderinta," sako Daily Compass, "kad sušvelninti pasekmes Europoje dėl pasirašymo šešių šalių Europos armijos pakto."

Jeigu toks tai buvo siekis, tai jis sužlugo. Masės visų šalių dar griežčiau reikalauja tikro sumažinimo apsiginklavimo, kad pašalinti naujo karo pavojų.

RUOŠKIMĖS LB VAJUI

Kaip kitais metais taip ir šiomet Kanados progresyvių lietuvių didžioji darbymetė, Liaudies Balsas vaju, skelbiamas nuo lapkričio 1 d. iki gruodžio 31 d.

Šiame nepaprastame laikotarpyje darbinikiškų laikraščių uždaviniai kasdien didėja, o jų išlaikymas, dėl nepaprasto visko pabrangimo, bei dėl dolerio susmukimo, vis sunkėja. Liaudies Balsui šiomet tenka susitikti dar ir su eile netikėtų išlaidų.

Ligi šiol šapą laikėme su kiu su lenkais, bet pastaruoju laiku lenkai tą namą padavė ir mums tenka perkraustyti ir steigtis atskirai vieniems. Įsikūrimas naujoje vietoj, o ypatingai perkraustymas mašinų ir reikalas įsigyti nekuriuos reikmenis pareikalavo labai daug išlaidų.

Susidaro rimtas reikalas šį vaju praveisti energingai ir pasekmingai, kad galėtume laikraščio išlaikymą užtikrinti. Numatėme, kad laike šio vaju reikia gauti nemažiau kaip 100 naujų skaitytojų, sukelti \$3,000 su kaupu aukomis bei parengimais ir atnaujinti visas senas prenumeratas.

Kreipiamės į visas lietuvių Liaudies Balsui simpatingas organizacijas, į visus LB budavotojus - vadininkus ir į visus skaitytojus, prašydami ruoštis ir dalyvauti šiame vajuje. Vajui uždaviniai dideli, o vaju veiklai sąlygos sunkios, tad prašome visus dėti pastangas, suglausti jėgas šiam sunkiam, bet kilniam LB vaju visuoameniuiam darbui.

Kadangi šis vaju supuola su LB 20 metų gyvavimo su-

no LB budavotojo, bet jos skiriamos kaip ženklas atžymėjimui ryžtingiausių vaju veikėjų - vadininkų.

Praeityje pasižymėjusiems LB budavotojams išsiuntinėjamos vaju veiklai reikalingos blankelės. Tie gerų norų draugai ir draugės, kurie dėl vienokių ar kitokių priežasčių negautumėte vaju veiklai reikalingos medžiagos, tai prašomi atsiliiepti. Taipgi prašome rašyti spaudos ar laikraščiams mums, reiškiant savo sumanymus bei pasiūlymus vaju pravedimo reikalais. Už visokią talką ir kooperaciją būsime labai dėkingi.

Ruoškimės į didį ir kilnų pažangios spaudos stiprinimo ir platinimo darbą!

Administracija

Įvairenybės

"Blavininkai"

Paryžiuje, Francijoje, įvyko blavininkų suvažiavimas, kurio metu delegatai išgėrė penkias dėzes šampano ir dar neužteko.

Kada jiems buvo pastebėta apie tai, jie atšovė, kad jie tikrai blavininkai, o ne absinentai.

Nukando Pirštą

Penkių metų Edward O'Connor sėdėjo ant kranto Oshawos upelio ikišęs kojas į vandenį. Tuo tarpu turklis (turtle) griebė už kojos piršto ir taip perkando, kad pasakui reikėjo amputuoti pirštą.

Nauja Bėda

Vakarinės Vokietijos valdonai susirūpinę, kad rytinė Vokietija pasistatė labai galingą radio stotį — 300,000 vatų — ir dabar varysianti propagandą po visą vakarinę Vokietiją.

Bėda tame, kad negalima jai "burnos uždaryti" su jokiais įstatymais.

Nenusižengė Tikėjimui

Londono, Ontarijoj, įvyko United Church dvasiškių suvažiavimas, kurio metu buvo inestas pasiūlymas pasmerkti Dr. Endicott, Kanados Taikos Kongreso pirmininką, kam jis remia komunistinę Kiniją ir taikos judėjimą.

Sinodo sekretorius paaiškino, kad jis, remdamas komunistinę Kiniją ir prokomunistinį taikos judėjimą, nenusižengė tikėjimui ir negalima atimti iš jo kunigystės teisių.

Lietuviška Valgykla

UNION CAFE

387 SHERMAN AVE. N.

HAMILTON, ONT.

Šviežias Maistas. Geras Pasirinkimas Įvairių Lietuviškų Valgių. Turime Kambarių Apsistojimui.

Savininkas Ch. Pampalas

Telefonas: 46917

TARYBŲ LIETUVOJ

Kolūkiečių Ekskursijos Naujos Mokyklos

Praejusiais metais šimtai Lietuvos kolūkiečių dalyvavo ekskursijose į broliškas respublikas. Lietuvos žemdirbiai ir gyvulių augintojai aplankė Gruziją, Kubanę, Ukrainą, Kostromą ir kitas vietas, susipažino su kolūkių - milijonierių pasiekimais, susitiko su rekordinių derlių augintojais. Be to, kelionių metu jie aplankė įžymias istorines vietas, susipažino su didžiais miestais ir t.t. Ypatinai šilta buvo sutikti Lietuvos valstiečiai broliškoje Gruzijoje. Čia jie aplankė garšųj vyno gamybos tarybinį ūkį "Cinandali", svečiausi eilėje kolūkių.

Šiemet žemės ūkio ministerija vėl organizuoja eilę ekskursijų. Liepos mėnesio pradžioje dvi ekskursijos vyks į Kubanę ir į Rostovą prie Dono, kiek vėliau kita ekskursantų grupė svečiuosis pas įžymiosios Kalinino srities linų augintojus.

Mokslininkų Ekspedicijos

Šią vasarą respublikoje rengiama apie 20 įvairių mokslinio - tyrinėjimo ekspedicijų.

Ekonomikos mokslų kandidatas Maniukas vadovauja biologų ekspedicijai, tyrinėjantiai Kuršų mares, Lietuvos kalbos instituto mokslininkas bendradarbis Senkus - dialektologų ekspedicija i. Tarmėms tirti išvyks dar dvi ekspedicijos.

Geografų ir geologų ekspedicijoms vadovaus mokslininkai Tarvydas, Čepulytė ir kiti.

Grupė Lietuvos mokslininkų išvyksta į tolimąją ekspediciją Pakaspijo žemumoje. Grupės vadovas - profesorius Šivickis. Jis jau antri metai vyksta į Pakaspijį. Prof. Šivickio atlikti tyrinėjimai pernai susilaukė aukšto TSRS Mokslų akademijos įvertinimo.

Darbo Rezervų Saviveikl. Pasirodymas

Birželio 1 d. Kaune, Kultūros ir poilsio parke, įvyko miesto darbo rezervų mokyklų meninės saviveiklos pasirodymas, kuriame dalyvavo amatų mokyklų Nr. 11 ir 16, o taip pat Geležinkelininkų mokyklos Nr. 3 chorai. Vykusiais užsirekomendavo Amatų mokyklos Nr. 11 mergaičių ansamblis, atlikęs Budriūno "Pakilo žemė", Švedo "Pavasaris" ir čekų liaudies dainą "Piemenukas".

Respublikoje plačiai vyksta naujų mokyklų statyba. Klaipėdoje statomos dvi naujos vidurinės mokyklos ir stambus kolūkiečių apmokymo kombinatas. Šiame kombinatė bus ruošiami laukininkystės ir statybininkų brigadų vadovai, gyvulininkystės fermių vedėjai, sąskaitininkai, kolūkių elektrotechnikai ir t.t. Tokie pat kombinatai bus statomi Vilniuje, Kaune, Šiauliuose.

Panevėžyje vyksta melioracijos technikumų rūmų statyba.

Vilniuje sparčiai kyla į viršų Salomėjos Nėries vardo vidurinės mokyklos rūmai. Juose mokysis 1,000 jaunųjų vilniečių.

Šilutėje atidaroma nauja žemės ūkio mechanizacijos mokykla.

Puikūs vidurinės mokyklos rūmai statomi Naujojoje Akmenėje.

Iš viso šiais metais respublikoje statoma apie 100 naujų mokyklinių pastatų, jų tarpe didelis skaičius kaime.

Vilniaus Šviesos Reklamos

Prieš karą Vilnius ir Kaunas buvo vieni iš silpniausiai vakarais apšviečiamų miestų Europoje.

Dabar Tarybų Lietuvos miestai vakarais skaisčiai apšviesti.

Ypač daug tuo reikalu padaryta Vilniuje. Čia iš pagrindų rekonstruotas gatvių apšvietimo tinklas. Daug kur vietoj silpno žibinto dabar iškilusios žibintų girliandos. Taip yra Neris krantinėje, Stoties aikštėje. Pilies aikštėj, Jaunimo sode, Centrinėse gatvėse padidintas apšvietimo taškų skaičius.

Ypač gražiai atrodo miestas įvairiaspalvių šviesos reklamų ugnyje.

Šiuo metu šviesos reklamas jau turi beveik visos stambiausios Gedimino gatvės parduotuvės ir restorai. Dabar naujos reklamos įrengiamos Komjaunimo, Gorkio ir kitose Vilniaus gatvėse.

Geležinkelininkų mokyklos Nr. 3 liaudies šokių ratelis pasirodymo metu sušoko eilę lietuvių liaudies šokių, o amatų mokyklos Nr. 11 pučiamųjų instrumentų orkestras atliko maršą iš Glinkos operos "Ivanas Susaninas".

ŽEMĖS SIURBLIAI NEMUNE

Artimiausiomis dienomis Nemuno vagos reguliavimo

Vėl Kaukaze

VIENUOLIS - ŽUKAUSKAS

(Tąsa)

— Bregadze, sveikas! — pasveikinau jį.

Iš pradžių jis apstulbo... Pažino... Apsikabinome ir ilgai negalėjome pradėti kalbos...

— Kaip sveikas? — paklausiau.

— Laikaus dar. Kaip tu?

Aš atsakiau. Patylėjome.

— Kur Dvali? — paklausiau aš apie vieną mūsų bendradalinį.

— Mirė!

Aš nulenčiau galvą.

— O Džungago?

— Taip pat mirė.

Pasirodė, iš mūsų trylikos draugų, tuomet sėdėjusių Metechos tvirtovėje, išlikome gyvi tik keturi: mudu ir dar du. Du mirė didvyrių mirtimi — Didžiamam Tėvynės kare.

Ne tik mes abu atsistoje pagerbėme Tėvynės kare žuvusius draugus, bet nulenkę savo galvas ir kiti rašytojai, mūsų pokalbio klausė.

Jei aš iš anksto būčiau žinojęs, kad surasiu mieste nors vieną iš tų mano draugų, su kuriais anais revoliuciniais 1904-05 metais tiek daug buvo išgyventa ir veikta, būčiau dar porą dienų pasilikęs, bet dabar buvo jau vėlu. Bilietai nupirkti ir tolimesnei kelionei pasirodė.

Atsiveikines išsiskubinau į viešbutį. Vos sudėjau daiktus, kaip į mano numerį kažkas pasibeldė ir vidun įėjo keli rašytojai. Vieni jų pamė nešti mano daiktus, kiti, patvėrę mane už parankių nusivedė apačion į restoraną, kur jau buvo paruoštas iškilmingoms išleistuvėms stalas. Išleistuvių tamados pareigas ėjo senas gruzinų rašytojas, Stalininės premijos laureatas, Candzo šanšiašvili, per tarybinės Lietuvos dešimtmetį viešėjęs Lietuvoje. Jis papasakojo draugams rašytojams apie mūsų kultūrą, literatūrą, sportą, mūsų liaudies malonų būdą ir ypač pabrėžė dainų šventės padarytus jam išpuščius. Prasidėjo kalbos, tostai... o iki mano traukinio išėjimo beliko kokia valanda...

Mano tostas už vaišingą, garbingą gruzinų liaudį, davusią žmonijai taikos vėliavininką Josifą Visarionovičių Stalina, buvo sutiktas ovacijomis.

Netrukus visi puotos dalyviai rašytojai mašinomis pajudėjo mane į stotį. Stotyje darbams bus pradėtas naudoti pirmasis žemės siurblys. Tai — sudėtingas agregatas, dešimt kartų pralenkiantis paprastųjų žemėsių pajėgumą.

Zemės siurblys pagamintas Kaune.

nuoširdžiai atsisveikinome ir aš išvykau į Juodosios jūros pakrantę, į Suchumi. Prieš išvažiuojant A. Gomiašvili įspaudė man į rankas Suchumi rašytojams raštelį, bet aš jo niekam neparodžiau ir į Suchumi Rašytojų sąjungą nesikreipiau, nes tame raštelyje, kaip man paskiau traškino išvertė vienas gruzinas, buvo parašyta bemaž gogoliškai: "Pas jus važiuoja gubernatorius... Ne gubernatorius, o rašytojas, bet sutikit jį ir priimkit kaip gubernatorių..."

Suchumi tai vienas gražiausių ir maloniausių Tarybų Sąjungos kurortų, o jo botanikos sodas neturi sau lygaus visame pasaulyje.

Ir Suchumi išbuva tik kelias dienas ir nedaug ką tęsuspėjau apžiūrėti, juo labiau, kad norėjau ir jūroje pasimaudyti, ir vieną kitą kolūkių aplankyti. O kolūkiai čia visi milijonieriai su milžiniškais arbatos, tabako, rožių, citrinų, apelsinų, mandarinų, bambuko, vynuogių laukais, kurie tęsiasi visu pajūriu.

Atmenu, kai aš 1907 metais klausiau Maskvos universitete botanikos paskaitos, kartą profesorius, atnešęs ir auditoriją arbatžolių sauja, papylė jas ant katedros stalo ir pasakė: "Štai, žiūrėkite, tai mūsų Užkaukazės arbata, ir nė kiek neprasitė už Kinijos ar Ceilono arbatą..."

Tuomet Užkaukazės arbata buvo kaip naujiena ir tik mėgėjų auginama savo darželiuose, dabar gi ją apso-dinti ištisi šimtai hektarų ir gabenama jį jau nebe saujomis ir ne kišenėse, o ištisais transportais. Be to, ji Mičurino mokslo metodu dėka kas metai pasistumia vis arčiau į šiaurę. Tas pats dabar daroma ir su kitomis, tada tik mėgėjų auginomis subtropikų kultūromis. Šių dienų mūsų Užkaukazė — tai palaimingiausias žemės kraštas, kuris prie tarybinės santvarkos neša visiems darbo žmoniems didelę naudą ir palaimą.

Dėl pilno Kaukazo Rivieros vaizdo iš Suchumi į Gagrų išplaukiau mažučiu garlaiviuku. Keletą valandų trukusioje kelionėje gėrėjau kalnų panorama, o jų papėdėje naujai išaugusių kolūkių gyvenvietėmis. Kelionėje išsikalbėjau su vienu tu gyvenviečių kolūkiečiu. Jis man papasakojo, kad naujos kolūkiečių gyvenvietės dabar jau niekuo nesiskiria nuo pajūrio miestelių kurortų. Kiekviena naujai pastatyta gyvenvietė, be visų kitų kultūrinių įstaigų, turi dar savo viešbutį, turistų užėigos

namus, užkandinę, kur ekskursantai gali pernaktuoti, pailsėti, o kas nori ir ilgiau pagyventi. O svečių ekskursantų, ypač vasaros metu, esą tiek daug, kad dažnai vieniems ir vietų neužtenka. Ypač jis man gyrė Naujųjų Gagrų rajono kolūkių "Picundra", kur galima esą net ir atskirai šeimai butus išsinuomoti.

Dabar Kaukazo Rivieros pajūry egzistuoja dveji Gagrų. Senieji — tai buvusio princo Oldenburgo dvaras rezidencija su pasakiško gražumo parku bei senais stiliniais pastatais. Naujieji Gagrų — tai per stalininius penkmečius sukurtas naujas kurortas bei darbų žmonių poilsio vieta su daugeliu atsilisnių, sanatorių ir prieglaudų namų. Abieji Gagrų sujungti geležinkeliu ir plentu autostrada, ir yra vienas nuo kito tik apie kelis kilometrus. Parkas ir plentas nusitiesia pačiu pajūriu ir nežymu, kur pasibaigia vienas kurortas, o kur prasideda kitas. Gagrų pajūry nuo šiaurės-rytų vėjų užstoja aukšti miškais apaugę kalnai, kurie atrodo greisia kurortą užgriūti. Užtat Gagruose daugiau saulėtų dienų, mažiau drėgmės, mažiau vėjų, o jūra čia pat. Ir paplūdimis Gagruose vienas geriausių Kaukazo Rivieroj.

Grįžau per Maskvą. Nors paskutinį kartą aš Maskvoj buvau 1948 metais, bet ir per tą trumpą laikotarpį socialistinė Tarybų Sąjungos sostinė žymiai pakitėjo ir išaugo daug daugiaaukščių pastatų. Ypač išpuodingai ir grandioziškai atrodo Lenino kalnuose iškilęs į padebesą 30-ties aukštų universitetas, kurio špilis apvainikuotas 4 metrų žvaigžde. Toji žvaigždė matyti už kelių dešimčių kilometrų nuo Maskvos.

Nebepažinti ir priemiesių tarp Maskvos ir Caricino vasarvietės. Lygiai taip pat šiandieninė Maskva yra susijungusi naujomis gatvėmis su priemiesiais Fili, kuncėvo, o buvusis užmiesty Pėtrovski parkas — dabar vienas centrinių miesto parkų. Išaugusi Maskva ir kitų savo priemiesių sąskaiton, be visų neapžiūrėsi. Ir apskritai, ką žmogus per dieną kitą gali tokioje sostinėje apeiti ir apžiūrėti! Bendrą išpučį susidaryti ir tai reikia nemaža laiko.

Kupinas gražiausių išpučdžių, pajaunėjęs dvasia, grįžau į mylimą gimtinę — Tarybų Lietuvą.

Paieškojimas

Paieškau K. Rugienio, 1. Bačinsko ir M. Virbalo. Prašau atsisaukti patiems arba pranešti, jei kas žino apie juos, už ką būsiu dėkingas. Rašykite: S. Paknis, 25 Hargrave St., Winnipeg, Man.

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
LEIDŽIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos Kaina:

Kanadoje ir Didžiojoje Britanijoje metams \$3.60; pusei metų \$1.50
Visur kitur metams \$3.50; pusei metų \$1.75.

LIAUDIES BALSAS

P. O. Station C., Box 1013, Toronto 3, Ont., Canada.

ISMENISKAI KREIPKITES: 160 CLAREMONT ST., TORONTO

Telefonas: Empire 6-4358

VELTUI SVAJOTI, BET...

Generolas Alfred H. Gruenther, Sąjungininkų generolinio štabo viršininkas, spaudos konferencijoje Paryžiuje pasakė labai daug tiesos, kurią reikėtų visiems įsidėti į galvą. Ypač tiems, kurie iki šiol leidosi apgaudinėti žmonėms, kurie peršasi kaip "išvaduotojai".

Generolas Gruenther pasakė:

"Aš netikiu, kad geležinės užuolaidos šalys gali būti išlaisvintos be karo".

"Nėra nei kalbos apie ėjimą į tokį karą," pridėjo jis.

"Mes neišlaisvinsime Rytų Europos mėtydami parašintais pistoletais."

"Man išrodo, kad būtų bergždžia ir pavojinga bandyti organizuoti pasipriešinimą už užuolaidos pavidale sabotazo ar požeminio veikimo".

Bet, toliau sakė jis, "Absoliučiai imperatyvu palaikyti žmonių viltis už geležinės užuolaidos." "Vienintelis dalykas, ką mes galime daryti, tai palaikyti tų žmonių pasitikėjimą rodant jiems, kad mes esame stiprūs ir vieningi."

Iš to, ką jis pasakė, aišku, kad net patys militaristų lyderiai netiki, kad galima būtų sulaukti bent kokios pagalbos iš už sienos. Nieko nepadėtų ir mėtymas ginklų arba organizavimas sabotazo. Girdi, sabotaznikus greitai sučiuptų ir skaudžiai nubaustų. Tai natūralu.

Bet, skų jis, kad ir netiesioginiai, kalbėkime jiems apie "išlaisvinimą", palaikykime jų viltis. Ir suprantama kodėl. Sudrumstame vandenyje lengviau gaudyti vargšes žuvelės.

VISI GALI DALYVAUTI

Žmonių simpatija taikai didelė, bet dauguma aiškinasi, kad neturi galimybių veikti dėl taikos. Tas, žinoma, ne tiesa. Veikimas už taiką yra labai įvairus ir kiekvienas gali rasti dirvą dėl savęs.

Kiekvienas gali prisidėti finansiniai, tik nereikia tingėti pasiūsti laikas nuo laiko pagal išgalę ar įteikti vietiniams komitetams. Ypač dabar finansinė parama reikalinga, kada rengiamasi pasiūsti delegacijas į Vienos ir Pekino konferencijas.

Kiekvienas gali kalbėti su savo kaimynais ir darbininkais, su kuriais dažnai susieina. Kaimynai ir darbininkai paskui skleis idėją tarp savo draugų. Nemanykit, kad čia nesvarbus dalykas.

Finansai, pasikalbėjimai, parašai ir skleidimas literatūros yra tikrai keli būdai skleisti taikos idėjai. Nereikia tikėtis palikti tiems, kurie aukojasi ir pašvenčia kiekvieną liuoslaikį darbui dėl taikos. Mažas darbelis, maža auka dabar gali atlikti labai daug. Kada kils karas, tada reiks užmokėti daug brangiau — ne tik pinigais, bet ir gyvybėmis.

NORI PALIAUBŲ, BET...

Kanados premjeras St. Laurent pareiškė Victorijoje, kad nori paliaubų pasirašymo ant dabartinės linijos, jeigu tikrai tas būtų garbingai padaryta. Tą galima labai lengvai padaryti ir be jokio nusizeminimo, tikrai reikia noro.

Sąlygos, kurių reikalauja korėjiečiai ir kiniečiai, yra kapitalistinių šalių parašytos Genevoje. Tenai pasakyta, kad apsiektimas belaisviais turi būti atliktas be jokių skrynių ir diskriminacijų.

Kanados premjeras labai daug gera padarytų, jeigu jis primintų amerikiečiams, jog nesamone tęsti žudymą žmonių ir naikinimą miestų dėl kelių desėtkų tūkstančių belaisvių, kurie būk tai nenorį grįžti Kinijon.

Jeigu karas nebus likviduotas, jis galės kainuoti mažai naujų gyvybių, kurių tarpe bus ir amerikiečių ir kanadiečių.

Scena kurorte Kaukaze. Kur pirmiau turčiai vasarodavo, tai dabar darbininkai. Čia matote Stalino alėją Kislovodske

Ką Kiti Rašo

Apkaltinimas

"The Catholic Worker" bendradarbis Ammon Hennacy to laikraštuko rugsėjo mėnesio laidoje rašo apie "tikrąjį 1952 metų klausimą." Kalba jis apie taikos išlaikymo reikalą. Kalba jis apie panaikinimą išnaudojimo žmogaus žmogui.

Kodėl to žmogaus katalikų bažnyčia viešai dar neprakeikė, tisiog misterija. Daug žmonių už daug menkesnius "nusižengimus" buvo paties popiežiaus iškeikti.

Pavyzdžiui, Hennacy rašo: "Ar jūs kada nors esate pagalvoję, kokį pasaulį mes turėtume, jeigu visų tautų vyrai ir moterys staiga susiprastų ir susitartų dėl tokio gyvenimo būdo, kuriame nebėliktų vietos išnaudojimui ir karui? Mūsų technologija šiandien pakankamai pakilus, kad mūsų miškai, kasyklos, fabrikai ir įmonės galėtų pagaminti daiktus daug greičiau, negu pasaulis galėtų protingai juos suvartoti arba sunaudoti. Mūsų žemdirbystė, transportas ir susisiekimai taip pat neatsiliko".

Bet štai kur Mr. Hennacy, mūsų supratimu, tikroji "nuodėmė". Kalbėdamas apie taksus, kaip mes esame aplūpami, jis rašo:

"Atitraukimas taksų tebuvo tik poros metų senumo, kai prezidentas Trumanas slapta įsakė 1945 metų rugpjūčio 8 d. praveisti atominį bombardavimą Hiroshimo, lygiai septyni metai atgal. Šešiais mėnesiais prieš tai japonai prašė taikos per generolą MacArthurą. Sąlygos, kuriomis jie sutiko pasiduoti, buvo panašios toms sąlygoms, kurias mes priėmėme V-J Day (karui pasibaigus). Karo istorija parodo, kad tie

mėnesiai, kurie sekė po japonų prašymo taikos, pasižymėjo kruviniausiais mūšiais Pacifiko salų kovose, pasiūbaigiant begėdiškiausiu bilekare visoje istorijoje veiksmu — atominio bombardavimu Hiroshimo ir Nagasaki. Šis žygis, kuris užpelnė mum vardą kruviniausių žudikų visoje istorijoje, buvo atliktas mūsų vardu, o betgi mūsų neatsiklausus apie šią atominio bombardavimo politiką, neigi mes buvome informuoti apie jos priėmimą".

Faktai teisingi. Mr. Hennacy dar galėjo "The Catholic Worker" skaitytojams pažymėti, jog ir Korėjon mūsų armija buvo pasiūsta to paties prezidento Trumano mūsų vardu, mūsų neatsiklausus. — Laisvė.

Dar Apie Visų Galų Pakrikimą "Vyriausiam Organe"

Tik besmegeniai, tik žmonės su pašlijusiu protu gali šiandien bent kiek skaitytis su tuo lietuviškų atžagareivių centru, kuriam vardas vyriausias komitetas (VLIKas). Serioziškai su Krupavičiaus - Žalkausko kombinacija negali skaitytis net tie, kurie jį rėmė, nes taip skandališkai susikompromitavusios "gelbėtojų gūstos, turbut, nėra buvę.

"Vilnis" nuolat paduoda ištraukų iš įvairių laikraščių, kurie labiau ar mažiau pripažino to komiteto autoritetą. Išėmus "Naujienas" ir "Draugą", kurie bando užmozoti skandalus ir kaip nors reabilituoti tą avantiūristų gūstą, visi kiti, net reakciniai laikraščiai, purtosi nuo tos smarvės, ar sarkastiškai juokiasi.

"Vienybėje" (Nr. 34) M. Stungrys kalba apie pratrū-

kusią votį. Voties pratrūkimai, sako Stungrys, nebuvo jokia staigmena. Tai buvo logiška išvada iš krikščionių demokratų diktatoriavimo.

M. Stungrys primena, ką VLIKO pirmininkui Krupavičiui pasakė kitas to paties komiteto narys J. Grinius: "VLIKO dauguma pradeda išsigimti... kova ir diskriminacija pačiame VLIKe yra jo sunkios ligos ženklas". Čia vyksta, jis sakė, "kažkokia moralinė žmogžudystė..."

Toj pačioj "Vienybėj" ir tame pačiame N-ry S. Kundrotas lygina krupavičiniukus prie Afrikos žmogėdrių, kurie norėjo gyvą suvalgyti "diplomatinės šefą".

Štai kad norit! Net Mankūnas, kuris pirmiau klerikalų "Darbininke" apšaudė smetoninius diplomatus, atidarė savo burną prieš VLIKą.

Jei kas surinktų vienon krūvon visus spiaudulus ir pūlius, išsiliejusius iš VLIKO "veiklos" ir ją lydėjusius komentarus, atakų ir kontratakų, tai susidarytų kubilai košės, sutros ir tulžies.

Tas pats bus ir su tais smetoniniais aferistais, kurie susitelkė aplink "diplomatinės šefą" ir kuriems pritaria tokie laikraščiai, kaip "Vienybė" ir "Dirva".

Tai išmainymas juodo gaidžio ant rudo gaidžio.

Abi šios gūstos iškilo ant neapykantos mielių prieš lietuvių tautą ir socializmą. — Vilnis.

Biblija

Siemet sukako 500 metai, kai Jonas Gutenbergas atspausdino bibliją.

Sia proga Kongresinis Knygynas Washingtono atidaro specialę biblijos parodą, kur bus išstatyta nemaža biblijų, išleistų visokiose kalbose ir laidose.

Sakoma, jog "gutenberginių" biblijų iš viso pasaulyje tepasiliko tik 46 egzempliorai.

Aišku, išgyvuoti knygai 500 metų yra didelis dalykas.

Biblija, sako tos knygos garbintojai, yra atspausdinta 200 kalbų.

Galimas daiktas. Bet negalima sutikti su tuo, būk ši knyga šiandien esanti plačiausiai skaitoma.

Biblijos tik daug spausdina. Yra susiorganizavusios specialės draugijos biblijai spausdinti ir jos tam tikslui išleidžia milijonus dolerių kiekvienais metais.

Šiandien, kur tik pasisuksi, visur surasi gulinią bibliją.

Jungtinėse Valstijose yra tūkstančiai hotelių, na, ir kiekvieno hotelio kambaryje rasi bibliją. Bet kas ją ten skaito?!

Nūnai žmonės vis daugiau ir atkakliau griebiasi už tų knygų, kurios padeda jiems

Kituose mūsų kariuomenės Pinsky, Ba to miestus Sąjungos v pradėjo Liepos mė laisvintas Liublinas. Tarybinės Varšuvai

Vokiečių gino sustal puolimą i placdarmą upės kran durio vyko šuvis pri hoje. Rugs sų kariuor lenkų arm mu užėmė nuo Varšu placdarma nės Armija vos veiksi kietija.

Sėkmin; je Tarybi Visla, Na išėjo prie jos sienų. Istorini tarusijos Armija s vokiečių ėjo trys ma ir pa 540,000 karininku nužengė metrų, k padaryde kilometri

Naujame 1944 r mūsų d naują fr Armija lamuosiu rusijoje. ties Tary Antro pusėje stiprią ėjo pirm sparne baliniai.

... I tenantai dangų, ve, tar traukė ninkų t nantas jų esar Netruk vikrus vai.

— P nantas jui, sek — E tino ar prais ir daug Vien;

išspręst lengvo — R. M

Tėvynės Karo Frontuose

J. MACJAUSKAS

(Taša)

Kituose fronto baruose mūsų kariuomenė išlaisvino Pinsko, Baranovičių ir Bresto miestus, perėjo Tarybų Sąjungos valstybinę sieną ir pradėjo Lenkijos vadavimą. Liepos mėn. 22 d. buvo išlaisvintas Cholmas, 23 d. — Liublinas. Tai buvo pradžia Tarybinės Armijos žygio Varšuvai išlaisvinti.

Vokiečių kariuomenė mėgino sustabdyti mūsų armijų puolimą ir išsaugoti savo placdarmą rytiniame Vislos upės krante. Iki rugsėjo vidurio vyko aršios kovos Varšuvos priemiestyje — Prahoje. Rugsėjo mėn. 14 d. mūsų kariuomenė kartu su 1-os lenkų armijos dalimis šturmu užėmė Prahą. Į pietus nuo Varšuvos buvo paimtas placdarmas, iš kurio Tarybinė Armija vėliau perkėlė kovos veiksmus į fašistinę Vokietiją.

Sėkmingo puolimo išdavose Tarybinė Armija pasiekė Vislą, Narevą ir Nemuną ir išėjo prie fašistinės Vokietijos sienų.

Istoriniuose mūšiuose Baltarusijos, žemės Tarybinė Armija sutriuškino centrinę vokiečių grupuotę, į kurią įėjo trys armijos, sunaikindama ir paimdama nelaisvėn 540,000 vokiečių kareivių ir karininkų. Tarybinė Armija nužengė į vakarus 500 kilometrų, kasdieną vidutiniškai padarydama daugiau kaip 20 kilometrų.

Naujame Fronto Bare

1944 metų birželio mėnesį mūsų daliniai persikėlė į naują fronto barą. Tarybinė Armija išvystė plačius puolamuosius veiksmus Baltarusijoje. Prasidėjo kautynės ties Tarybų Lietuvos vartais.

Antroje birželio mėnesio pusėje armija, pralaužusi stiprią hitlerininkų gynybą,ėjo pirmyn. Jos dešiniajam sparne kovojo lietuviškieji daliniai.

... Baterijos vadas leitenantas Šaučiūnas pažvelgė į dangų. Tvarkingai išsirikia- vę, tartum gervių virtinę, traukė į mūsų pusę hitlerininkų bombonešiai. Leitenantas iš akies nustatė, kad jų esama apie trisdešimt. Netrukus iš už debesų išnirė vikrūs žvaigždėti naikintu- vai.

— Prasidėjo, — tarė leitenantas artileristui taikyto- jui, sekdamas oro kautynes.

— Bus karšta, — patvir- tino artileristas, — bet ne- praeis bombonešiai, nors jų ir daugiau!

Vieną priešų lėktuvą ap-

išspręsti jų sudėtingo ir ne- lengvo gyvenimo problemas. — R. Mizaras.

gaubė juodi dūmai, ir jis nu- krito. Užsidedę antras, tre- čias bobonešis... Greitai lėk- tuvai kaudamiesi nusirito už miško. Buvo aiškiai matyti mūsiškių persvara.

— Ar nesakiau? — džiau- gėsi artileristas, — davė jiems per uodegą... Tik pasižiū- rėkit, kaip ausis tašo!

Po kelių minučių, dar ne- nutilus lėktuvų burzgimui, ė- mē šaudyti vokiečių artileri- ja ir minosvaidžiai. Vienas mūsų dalinys ėjo į ataką. Perbėgdami iš duobės į duo- bę, šliauždami ir vėl bėgdami, kariai veržėsi pirmyn.

Artileristai gavo įsakymą paremti puolancius karius.

— Baterija, ugnis! — be paliovos komandavo leite- nantas šaučiūnas.

Simtai, tūkstančiai sviedi- nių skrido į priešų pusę. Arti- lerijos žvalgai buvo pėstinin- kų eilėse. Iš ten jie koregavo pabūklų ugnį. Kapitonas Ma- kagonas, visą laiką buvęs priešakinėse linijose, paste- bėjo, kad mūsų artilerijai ne- pavyksta "padengti" dviejų priešų ugniaviečių. O jų smarki ugnis ypač kliudė puolantiems kariams. Kapi- tonas tiksliai pažymėjo or- ientyrus ir pasiuntė į bate- riją ryšininką. Kai artilerija nutildė priešų ugnies taškus, Makagonas sukomandavo: "Į ataką!"

Pirmoji priešų tranšėjų li- nija buvo užimta. Už šį mūsų kapitonas Makagonas buvo apdovanotas Raudonosios Vėliavos ordinu.

Kautynės vyko be persto- jo. Jau antrą dieną Baterijos vadas kapitonas Peškovas savo patrankų ugnimi sutriuškino penkis priešų dzo- tus, keturis kulkosvaidžių bei minosvaidžių taškus. Didvyriškai kovėsi pabūklų vadas viršila Adomaitis, arti- lerijos žvalgas Tamošaitis ir daugelis kitų.

Priešų gynybos pozicija buvo pralaužta. Kariai išva- davo kaimą Rovnoje.

Imant kaimą pasižymėjo žvalgų skyriaus vadas, kom- jaunimo biuro narys vyres- nysis seržantas Kairys ir ryšininkas Pšunkas.

Jaunesnysis seržantas aš- tuonis kartus šliaužė iš šau- lių kuopos į bateriją ir atgal atvira vieta, kurios kiekvie- nas metras buvo apšaudo- mas priešų. Toje pačioje vie- toje tą dieną žuvo du ryši- ninkai.

Pšunkas visuomet mėgda- vo pajuokauti, todėl po mū- šio, sėdėdamas ant rąstų krūvos, linksmai pasakojo jį apspūsiams kariams:

— Šliaužiu prisispaudęs prie žemės — jokia jėga ne- atplėštų manęs. O kulkos viršum manęs tik zvimbis, tik zvimbis. Bet kulka aš,

brolyčiai, nebijau. Jei prisi- spausi prie žemės, žinau ge- rai, nė viena kulka nepalies. Blogiau truputį pasidarė, kai minos pradėjo sproginėti; skeveldrų, mat, bijau. Jau- čiu, kažkas man lyg kuolu stuktelėjo per koją. Na, — galvoju, — galas. Pajudinau koją, sveika. Išokau į duobę ir dairaus, kas atsitiko. Pa- sirodo, skeveldros man su- gadino batą, palaidinėje dvi skylės. Dėl palaidinės ant vokiečio nepykau. Viršila ki- tą, va, davė. Tik batų gaila, galvojau tais pačiais Lietu- von nužygiuoti...

— Na, o kaip atgal? — smalsiai pasiteiravo vienas karys. — Nuo baterijos?

— Atgal, sakai? Pалаuk, vyruti, dar ano galo nepasie- kiau. Minos, kad žinotumėt, krenta kaip agurkai. Kas ža- ryti? O man reikia greičiau pas baterijos kapitoną. Gal- voju: antra mina jau tikrai nepataikys į tą pačią vietą, kur pirma nukrito. Kai tik sprogs mina, aš tuoj šliau- žiu į šviežiai išraustą duobę. Svarbu tiktai neprarasti krypties. Pajutau, kaip kul- ka vėl palaidinę užkliudė. Mat, vokiečiai nenori manęs paleisti, snaiperį užsiun- dė. Kulkos taip ir šlepsi apie mane į purvą. Jų snaiperį, kad žinotumėt, gražiai apmo- viau: ten, kur gulėjau, palik- au ant kuoliuko savo kepu- rą, atseit, šeiminkas namuos! Jis pyškina mano pi- lotę, o aš ramiausiai, su svei- ka galva ant pečių ir prane- šimu antyje — pas kapitoną!

Kariai patenkinti kvatojo.

Tarybinė Armija netrukus išvadavo Vitebską.

Birželio 28 dieną daliniai, ruošdamiesi išplėsti puolimą, užėmė gynybos barą. Kairia- jame sparne aktyviai veikė mūsų kaimynai. Tenai kiek- vieną valandą smarkėjo susi- šaudymas.

— Girdi, kaip šienauja, — tarė karys Markus, įsiklau- sydamas į kulkosvaidžių ir automatų tratėjimą.

— Šūviai nutolsta, — at- sakė jam apkaso draugas, — matyt, vokiečiai traukiasi.

Pasirodė dešimtys lėktu- vų.

— Kieno jie, nematai? — paklausė Markus.

Karys Pergamontnikas nu- stebęs pažvegė į jį.

— Ar apakai? — net pyk- telėjo jis. — Praėjo tie lai- kai, kai reikėdavo klausiti "kieno". Aišku, mūsų! Da- bar virš mūsų pozicijų nega- li būti svetimų lėktuvų. Su- pratai?

— Supratau! — padaręs rimtą veidą, atraportavo Markus.

Daliniai pasistūmėjo kelis kilometrus pirmyn. Fašistai traukėsi į naujas pozicijas.

Žvalgai pranešė, kad pa- grandinės priešų jėgos isi- tvirtino miško pakraštyje. Vietovė mūsų puolimui buvo labai nepalanki. Daugybė pelkių, tarpais visai neprai- namų, o pelkėse — priešų gynybos linija. Visas sauses- nes vietas, visus takelius hitlerininkai smarkiai apšau- dė.

Vidudienį sustiprinta vo- kiečių kariuomenės dalis be jokios sėkmės mėgino ata- kuoti mūsų pozicijas.

Motiekoš ir Keselio dali- niai gavo įsakymą pulti isi- tvirtinčius miške fašistus. Į priešų užnugarį buvo pa- siųstas Vilenskio dalinys, ku- ris turėjo kartu su atakuo- janciais iš fronto užgrūti priešą.

Nuolatinio partinės orga- nizacijos aiškinamojo darbo dėka kariai buvo puikiai pa- siruošę šiems svarbiems mū- šiams.

Per mišką ir pelkes Vilens- kio dalinys traukė į priešų užnugarį. Hitlerininkai gil- moje neturėjo ištisinės gyny- bos linijos ir laikė tiktai at- skiras kovos saugas. Miške kariai užtiko vokiečių kulko- svaidininkus, kurie ruošėsi suduoti mūsų puolantiems daliniams staigų smūgį. Įs- kęš grupei sunaikinti vokie- čių kulkosvaidininkus, Vi- lenskis vedė karius toliau. Kariai ėjo pelkėmis, nešda- mi ant pečių kulkosvaidžius, minosvaidžius, šovinių atsar- gą.

Pelkės pasibaigė, išryškė- jo priešų pozicijos. Netikėtai užpulti iš užnugario, hitleri- ninkai sutriko. Tuo tarpu mūsų daliniai smogė hitleri- ninkams stiprų smūgį iš fronto. Vokiečių batalionas buvo beveik pilnutinai sunai- kintas, du kuopų vadai už- mušti, o bataliono ir trečio- sios kuopos vadas su daugė- liu kareivių paimti nelaisvėn.

Karių grupė, kuriai vado- vavo komjaunimo organiza- torius jaunesnysis leitenan- tas Žabinskas, savo ugnimi dengė Vilenskio dešinį spar- ną. Mūšyje Žabinsko grupė susidūrė su dideliu priešų pa- daliniu. Paėmęs vieną hitleri- ninką nelaisvėn, Žabinskas išaiškino, kad vokiečių gru-

ŠYPSENOŠ

Jis To Nenori

Davatka užėjo pas vieną lietuvių ir pradėjo mokinti, kaip gyventi, kad laimė būtų su juo.

"Malda," kalbėjo ji, "yra geriausias žmogaus išgany- tojas. Ji sulauko žmogų nuo pagundos, perprašo dievą už nuodėmes, išprašo daug vi- sokių malonių."

"O je," atkirto šeiminin- kas. "Žiūrėk, kiek popai ir kunigai prisimeldė už batiuš- ką carą, o ar tas jam padė- jo? Dievas dabar neklauso maldų."

Geras Daiktas

Klebonas, nematydamas bažnyčioje daugelio parapi- jonų, pradėjo lankytis į namus ir teirautis, kame prie- žastis.

"Atrodo, kad automobiliai yra didžiausi moralės griovė- jai. Jie atitraukia žmones nuo bažnyčios ir išveža juos į nepadorias vietas tuo me- tu, kai visi turi būti bažny- čioje," skundėsi jis pas vie- ną, po kelių vizitų.

"Neteisybė," atsakė jam buvęs parapijonas. "Žiūrėk, kiek arkliavagių jie išnaiki- no".

pėje yra daugiau kaip 60 žmonių. Drašuočiai pasigau- dojo tuo, kad priešas dar ne- susivokė kiek jų yra, ir puo- lė vokiečius, be paliovos pliekdami iš automatų. Pa- metę savo kulkosvaidžius ir minosvaidžius, vokiečiai lei- dosi bėgti. Tik nedaugelis jų išlindo iš pelkių gyvi.

Hitlerininkai traukėsi į vakarus, palikdami kovos lauke tūkstančius lavonų, daug sudaužytos technikos.

Sekę priešą, Keselio dali- nio žvalgai pranešė, kad plentu važiuoja didžiulė hit- lerininkų kolona su artileri- ja. Šioje kolonoje buvo apie tūkstantis žmonių. Vienas paskui kitą prakalbėjo mūsų patrankos ir minosvaidžiai. Mūsiškiai užsimojo sunaikinti priešą.

(Bus daugiau)

Jeį Norite Pirkti ar Parduoti
 Namus, Apartmentus, Hotelių ar kitokius Biznius,
 mes mielai suteiksime sąžiningą patarnavimą
 Pardavimui turime didelį pasirinkimą
 Prašome Kreiptis:

JOHN BARCAS
 (Lietuvis)
 Atstovauju
A. HOLLOWCHAK REAL ESTATE
 855 College St. Tel. LO. 7152
 Namų Adresas
 213 KEELE ST. Tel. LY. 8707

Montrealo žinios

Streikų - Unijų Fronte

Laivų statymo magnato, Canadian Vickers Ltd., kuris, tarp kitko, sakoma šiuo kartu turi valdžios kontraktą su užsakymu 70 milijonų dolerių vertės karinių laivų, darbininkai priklausanti prie Catholic Syndicate unijos streikuoja jau virš trijų savaitių, reikalaudami aukštesnių algų. Vidutiniška paprasto darbininko alga maždaug yra 88 c. į valandą. Reikalauja pakelti dar 20 c. į valandą. Tai visai nedaug. Bet kompanija atsisako patenkinti darbininkų teisingus reikalavimus. Kiti amatiniai darbininkai, priklausanti prie AFL unijos, gerbdami streikuojančių brolių pikieto liniją, irgi atsisakė eiti dirbti, nors vadai iš pat pradžių prie to ragino. Pagaliau vadai nutarė organizuoti lošti streikaujančių rolę. Rugsėjo 9 dieną bandė peržengti pikieto liniją jėga. Streikieriai atsakė tuo pačiu. To pasekmė tryš liko sunkiai sužeisti, jų tarpe AFL vadas iš Toronto Sam Findlay ir pasižymėjęs savo taip vadinamu anti-subversiniu aktyvumu dedektyvas John Boyczum ("Scarface").

Warden - King kompanijos

virš 600 darbininkų, vadovybėje United Electrical Workers Local 528, randasi streiko lauke nuo rugpjūčio 21 d. Streikuoja irgi už pakeliamą algų, reikalaudami pridėti 15 centų į valandą. Dėja, Amerikos Darbo Federacijos vadai užėmė ir čia streikaujančių rolę. Sudarė bendrą frontą su kompanija ir Kvebeko Darbo Santykių Komisija. Pastaroji, kaip provincialės valdžios agentūra, atėmė teisę Electrical Workers unijai atstovauti darbininkus. Jos vietoj, šiuos žodžius rašant, Komisija žada pripažinti streikaujančių (be darbininkų pritarimo) International Moulders and Foundry Workers Union of America, Local 21 (AFL - TLC). Tai amerikoniškas gengsterinis streikaujančių produktas.

Arbitracinė komisija, vadovaujama teisėjo George M. Heon, rugsėjo 8 d. išnešė rekomendaciją, kad tekstilijų darbininkams, Magog miestelyje, Sherbrooke, Montmouncy Falls ir Drummondville, būtų pakeltos algos 12 procentų ir apmokėta nuo gruodžio 1 d., 1951 m.

Baus už Vazinėjimą
Dviraciais ant šaligatvių
Daug jaunumečių berniuku-

Warden - King kompanijos

Kiek Sumokėta Pardavimo Taksu

Kvebeko provincija abelnai, o Montrealo miestas ypatingai, turi aukščiausius pardavimo taksus, negu bile kurioj kitoj Kanados dalyj. Čia veik kiekviena, nuo mažiausio iki didžiausio, daiktą pirkdamas, apart federalių taksų, dar turi mokėti 5% ekstra taksų (2% miesto taksų, 2% provincialių ir 1% mokyklų taksų). Šių pardavimo taksų čia miesto gyventojai per pėreitus metus sumokėjo \$14,775,596. Tačiau prie to, aišku, prisidėjo ir turistai atvažiuavę iš kitur, nors pastarieji jei pirkdami daiktą praparodo, kad nie miesto gyventojai, 2% gali gauti pigiau.

Šiuos pardavimo taksus surenka ir paskui paskirsto provincialė valdžia. Pereitais metais tų taksų surinkimas kainavo \$587,951.

Gražus Sūnų - Dukterų Paskutinis Išvažiavimas

Pasinaudojant šių metų vasaros pabaigos neblogu oru, rugsėjo 7 d., Montrealo Lietuvių Sūnų ir Dukterų Pašalpinė Draugija turėjo paskutinį šį sezoną išvažiavimą - pikniką Vekterijų farmoje, Mascouche. Dėja, tą sekmadienį nors buvo saulėta diena, bet gana šaltoka. Nežiūrint to, žmonių, atsižvelgiant į orą, buvo, sakoma, ganėtinai daug suvažiuavę. Suvažiuavusieji linksmai praleido laiką ir, korespondentui teko girdėti, kad nebloginai dar ir pelno draugijai padarė.

Apsivedė

Rugsėjo 6 d. sukūrė šeimyninį gyvenimą — apsivedė Danutė Juraitytė su angliu tautybės jaunikiu, Richard Haywood. Po vedybinių apeigų įvyko labai gražus vaišingas ir linksmas pokilis. Apart giminių ir artimų abiejų jaunikių draugų, vestuvėse dalyvavo J. Naujo-kaitis iš Toronto. Medaus mėnesį praleisti jaunavedžiai išvyko į British Columbia.

Taipgi tą pačią dieną apsivedė Elena Salalytė su K. Norkum. Po vedybinių apeigų irgi turėjo vestuvių puotą su svečiais, o po to jaunavedžiai išvyko medaus mėnesiui, rodos, į Niagara Falls.

Serga

A. Pakausis, kuris jau senai sirgo, buvo kiek pasveikęs ir dabar vėl paguldytas Montreal General ligoninėje. Janė Hettil (Juraitytė) rugsėjo 13 d. aplaikė nosies operaciją.

Mirė Uldukis

Rugsėjo 10 d., po sunkios ligos Royal Victoria ligoninėje mirė Petras Uldukis, sulaukęs 56 metų amžiaus. Veliolis buvo malonus, draugiškas žmogus, todėl buvo ir plačiai pažįstamas Montrealo lietuvių tarpe.

Buvo pažangus, laisvų pažiūrų. Buvo nuolatinis Liaudies Balso skaitytojas ir daug parėmęs jį finansiniai. Palaidotas laisvose, jo paties pageidavimu, Hawthorn-Dale kapinėse, ten, kur jo ilgy metų bendrininkas ir vienvardis, miręs prieš 4 metus, Vladas Uldukis palaidotas.

Palikę brolių Joną neseniai atvykusį į Kanadą.

Palaiykite Tuos Biznierių,
Kurie Skelbiai
LIAUDIES BALSĖ

Prasidėjo "Kindergarten of the air" dėl vaikų. Programa girdima rytais. Čia matote Dorothy Jane Goulding ir Ruth Johnson, kurios dalyvauja programų perstatyme.

KARALIŠKA KOMISIJA TYRINĖS PABĖGIMUS

TORONTO. — Karališka komisija tyrinės Don kalėjimo pabėgimus, kad surasti, kas atsakomingas, kad tiek daug kriminalistų pabėga iš laikinai suspenduoti.

Jei Jums Reikalingas Elektrinis Darbas, Šaukite

Virball Electric, Reg'd

Lietuvis Elektros Kontraktorius
Darbas Garantuotas — Greitas Patarnavimas
Visokios rūšies elektros įtaisymas, bei pataisymas
Laikau pardavimui visokius elektrinius reikmenis
Savininkas: Stasys Virbalas, Tel. DO. 3655
816 Jean Talon, W. Montreal

WINDSOR

Dry Cleaners & Dyers Co. Ltd.

Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniausių Dry Cleaning šapų Montreale. Greitas patarnavimas.

20 Metų Patyrimas Garantuoja Darbą

Savininkai:
A. Keršys, P. Petrusis, P. Keršulis, A. Greibus

1205 Church Ave. TRENMORE 6679

VERDUN, QUE.

Dr. Roman Pniewski

Daugelį Metų Praktikuojęs Didelėse Ligoninėse ir
Klinikose Europoje ir Amerikoje

Specialistas Vidaus Ligų, Akušerijos ir
Venerinių Ligų

3587 PARK AVE. - Montreal - Tel. HA. 7623
Valandos: Nuo 3 iki 9 val. po pietų

**VICTORIA
CLEANERS
& DYERS Co.**

EXPERT CLEANING & DYEING
SERVICE FOR CLOTHES AND
HOUSE FURNISHINGS OF
ALL DESCRIPTIONS
MINOR REPAIRS.
RUGS AND CHESTERFIELDS
CLEANED

CITY-WIDE PICK-UP
AND DELIVERY
FUR AND GARMENT STORAGE

2832 ALLARD
TR. 1135

Valome, dažome ir sutaisome vyriškus ir moteriškus drabužius. Pageriname (Drex) reinkautus. Taipgi valome kitus namų reikmenis, kaip: langatieses (curtains), antklodes ir taip toliau, išskiriant skalbinius.

Paimame iš namų ir pristatome atgal. Pagerintas patarnavimas. Darbas garantuotas.

Dėl informacijų prašome telefonuoti TRENmore 1135

Telefoną Atsako Lietuvaitė

Savininkai:
J. Matulaitis, G. Kriaučiūnas, A. Majauskas

HOVARD FAST

Vertė A. Andrėnas

Paskutinė Riba

(Tąsa)

— Prajojo, — gaurzgė jis niūriai.

— Kada?

— Rytą.

— Kiek? Sakykite! — sukriokė jam Merėjus. — Ką jūs, kurčias, ar ką? Sakykite!

— Gal aš ir kurčias, misteris, — numykė skvateris. — Jūs neturite teisės kirštis į mano reikalus.

— Kiekgi, misteris? — pakartojo Merėjus.

— Tiek pat, kiek ir jūsų... niekšų, velnias jus griebtų! — subliovė jų įkandin skvateris, kai jie nuėjo.

Tik prie Kanzaso sienos jie vėl sustojo. Jų kojos tiek nutirpo, jog kai šliuozė nuo balnų, dauguma krito ir liko begulį žolėje. Netoliese buvo išdžiūvusio upokšnio vaga,

— keletas duobių, sklindinų drumsto skysčio; ir kareiviai nuvedė teną pagirdyti arklius. Paskui, gulėdami ant žemės, jie kramtė savo davinius ir čiulpė vandenį iš žygio gertuvų. Merėjus ir Uintas pasilenkė ant žemėlapių.

— Poštoviui reikalingas vanduo, — tarė Uintas. — Soft Forkas išdžiūvo. Jie jos iki Medisin Lodž Riverio.

— Jeigu ten yra vandens. Jeigu nėra, jie jos toliau.

— Jie negali toliau joti.

— Lyg aš nežinau, — sumurmėjo Merėjus. — Jų arkliai buvo vos gyvi dar prieš paliekant Darlingtoną.

— Uintas gužtelėjo pečiais.

— Aš pasiūsiu pasiuntinį į Dodž-sitį, — tarė Merėjus. Ten jau privalo žinoti, jei pulkininkas telegrafavo. Velnias jų neims, jeigu jie išsiųs vieną kitą kuopą į šiaurę nuo čia. Be to, jie gali paleisti traukinį iš Santa Fe ir tokiu būdu suruošti lokių medžioklę.

— Bet pulkininkas gali pagalvoti...

— O man visiškai spiautį tai, ką jis pagalvos, — tarė Merėjus. — Aš noriu tatau baigti.

— Gerai, — linkterėjo Uintas, — gerai.

Pasiuntinys išėjo į Dodž-sitį, o eskadronai vėl nušuo-liavo į šiaurę šajėnų pėdomis. Čia, Kanzase, pastatų pasitaikydavo dažniau, bet, kai rančos pastodavo kelia, platus indėnų kaimo pėdas-kas kilpa ją aplenkdamo. Paskui dalinys atsidūrė niūrijoje, tuščioje vietovėje, kur nebuvo matyti nė dvasios, — išskyrus du tolimus raitelius, apjojančius ganyklas.

Leitenantas Frilendas prijojo prie Merėjaus ir tarė: — Žirgai neilgai tvers, ser.

— Argi?

Ir Frilendas nutilo; bet Merėjus ir pats matė, jog visi arkliai pūtoti ir šlapi, ga-

lutinai nukamuoti ir net eidami dreba.

Jau artėjo vakaras, kai žvalgas Džeskis įtempė pavą-dį ir toluomoje parodė lengvą dūmelį.

Merėjus pakėlė ranką, sustabdydamas savo dalinį. Dūmai kilo daugybe plonų srovelių, kurios tai susiliedavo į vieną, tai vėl išsikirstydavo po dangų.

— Pėdsakų galas, — ty-liai pasakė Uintas, ir Merėjus pastebėjo, kad jis atse-gė revolverio dėklą. Karei-viai susigrūdė į krūvą ir, ant balnų lankelių palinkę į priekį, sunkiai gaudė kvapą. Jų mėlynos uniformos buvo apne-dustos rusvomis ir pilkomis dulkėmis, žandai apaugę tri-jų dienų šeriais. Jie tylėdami žiūrėjo į dūmus.

Merėjus lėtai nuvedė juos prie upės, bet krantas buvo apaugęs krūmokšniais, ir jis sustojo per šimtą žingsnių nuo vandens. Uintas parodė į ankštupį: per mylią nuo jų dirva kilo, sudarydama tarsi pylimą — tikriausiai ten ir buvo šajėnų stovykla.

— Man nepatinka tie krū-mai, — tarė Merėjus.

Leitenantas Frilendas, Get-lou ir Auslenderis prijojo prie abiejų kapitonų. Leite-nantai buvo taip susijaudinę, jog vos slopino norą apiberti savo viršininkus klausimai-s. Jie ruošėsi savo pirmoms kautynėms su šajė-nais ir jau vaizdavosi sau, kokį išpūdį padarys, kai, grį-žę į Rytus, ims pasakoti apie tikrus susirėmimus su indė-nais. Getlou buvo rudaplaukis, raudonskrustis jaunuolis dvidešimt dvejų metų, seno prerijų gyventojo sūnus; jis jau matė save stovintį prieš tėvą, ir jie kaip vyras vyrui pasakoja vienas kitam apie indėnus. Auslenderis bandė išsaugoti ramia, orią išvaizdą, bet Frilendas atvi-rai šypsojosi kaip berniukas.

— Jokite atgal ir surikiuo-kite vyrus, — švelniai tarė jiems Merėjus. Jis atrodė la-

bai išvargęs, be paliovos try-nė akis ir žiovavo.

— Keli! — pašaukė jis. — Ei Keli!

Kai Kelis pasirodė, kapito-nas tingiai linkterėjo jam. Jis rodė upės krantą. — Pa-imkite žvalgą ir du tris kareivius, seržantė, ir iškrėski-te krūmus.

— Klausau, ser! — tarė Kelis.

Merėjus ir Uintas drauge sekė kaip visas penketas, iš-siakleidęs reta vilniami, per krūmus slenka upės link. Saulė jau buvo žemai, ir jos įžambūs spinduliai, plokšti ir ilgi, slindėjo banguojančia žole. Iš šiaurės pūstelėjo vėsus vėjas, ir dūmų srovelės išsidraikė į įvairias puses. Seržantas Kelis išėjo iš krū-mų ir sumojavo rankomis.

— Švaru! — riktelėjo jis.

Merėjus nuvedė eskadron-us prie upės. Krūmokšniai buvo pilni paukščių; jie kilo ir suko ratus virš apdulke-jusių raitelių galvų. Rusvo vandens, stovinčio ant smil-tingo dugno, gilumas siekė vieną futą, ir, kai kareiviai kėlėsi per upę, jiems teko į-tempti pavadžius, kad ark-liai negertų. Kitoje pusėje jie išsiriokiavo po keturis, iškė-lė vėliavą — ir temstant ko-lona tarsi ilgas žaltys išsi-tiesė tarp žolių ir žemų me-džiū.

Dalinys lėtai, kad duotų pailsėti arkliams, judėjo aukštupiu, ir netrukus ant kalvos viršūnės pasirodė nei-aiškūs raitelių siluetai.

— Jie mus pamatė, — ta-rė Uintas, o Merėjus davė ženklą trimitininkui. Svarūs trimito garsai tarsi plonos, sidabrinės strėlės susmigo į rausvą saulėlydžio dangų. Arkliai pašoko, ir visas dali-nys pasileido risčia.

Vėliau Merėjus, pakėlęs ranką, sustabdė dalinį.

Nuo indėnų grupės ant kalvos viršūnės atsiskyrė vienas raitelis ir galvotrūk-čiais ėmė leistis žemyn, ten, kur raitininkai buvo išsiri-kiavę puolimui. Jis tiesiai sė-dėjo balne, virš galvos pa-kėlęs rankas, jo ilgi plaukai draikėsi, o mažas jo žirgas bėgo su laukine ir nevaržoma gracija. Saulė nusileido dar

žemiau, ir staiga kalvos at-kalnė užpakalyje indėno din-go šešelyje, o ant viršūnės dar išėjosi ugninis rutulys. Indėnas išlėkė iš šešelio, ir jo arklys pradėjo bėgti lėčiau. Vis dar laikydamas rankas virš galvos, jis prijojo prie dalinio ir sulaukė arklių per dvidešimt žingsnių nuo Me-rėjaus.

— Mažasis Vilkas, — pa-sakė Uintas.

Senasis vadas lėtai nūlei-do rankas; ant jo tamsaus kaip žemė veido žaidė šypse-na, kurioje buvo ir lemtis, ir užuojauta. Nuogas ligi juos-mens, beginklis, jis ramiai sėdėjo balne kaip išmintin-gas pralinkusių amžių tei-sejas. Tartum visas dviejų šimtų metų kruvinos kovos laikotarpis įsikūnijo čia, šiuose stovinčiuose vienas prieš kitą žmonėse — kapi-tone Merėjeje, apdulkejusio-je mėlynoje uniformoje, ir sename, pusnuogiame šajėnų vade.

Bet vienintelis jausmas, kuris valdė Merėjų, buvo ap-maudi pagieža ir sau pačiam, ir Mažajam Vilkiui, ir karei-viams, ir visoms toms jė-goms, kurios privertė jį dvi dienas niršiai vyti šajėnus.

— Paklausk, ko jam rei-kia, — tarė Merėjus Stivui Džeskiui.

Mažasis Vilkas prabilo, galva linkčiodamas į taktą žodžiams, kuriuos neskubė-dama tarė jo didelė, tvirtai nubrėžta burna. Visi karei-viai palinko į priekį, klausy-damiesi jo kalbos, nors ir ne-suprato nė žodžio.

— Jis nenori karo, — tarė Džeskis.

— Puiku, — linkterėjo Merėjus. — Pasakyk jam,

kad atvestų čia savo žmones, ir mes juos areštuosime. Su jais bus gerai elgiamasi, o rytoj čia atvyks furgonai su maistu ir drabužiais.

— Jūs su tuo nesutinka, — pasakė Džeskis. — Jie ne-griš. Jie eis toliau, į šiaurę ir, jeigu reikės, jis juos nu-ves per Kanados sieną.

— Tai negalima, — atsakė Merėjus pavargęs. — Pasa-kyk jam, kad mes pulsime stovyklą ir sugražinsime jo žmones, nors mums visus ligi vieno tekty išžudyti. Pa-sakyk jam, kad rytoj ateis kariuomenė iš Dodž-sičio ir dar atvažiuos karių geležin-keliu iš Santa Fe. Jis niekaip negali pasiekti Kanados ir net Vajomingo.

Mažasis Vilkas vėl nusi-šypsojo ir ištiesė ranką Me-rėjui. Bet Merėjus jos nepri-ėmė. Džeskis mikčiodamas tarė:

— Jis sako, jog darys tai, ką privalo daryti, o jūs darykite tai, ką jūs privalote. Jis sako, kad jiems geriau mirti, negu būti vergais.

Merėjus riktelėjo: — Pa-sakyk jam, tegul eina po vel-nių, kol aš neliepiu jo nu-šauti!

Jau visą kalvos atkalnę dengė šešėlis, o viršūnėje nieko nebuvo matyti. Pusė saulės skritulio sustingo ant jo, kaip pusiau perpiautas glazūruotas apelsinas ant švenčių pyrago. Mažasis Vil-kas pasuko savo arklių ir pa-leido jį risčia. Paskui vėl at-sigrėžė, lyg būtų ketinęs dar kartą pakalbėti su Merėju-mi. Tada Merėjus davė va-lią visam savo pritvinkusiam įniršimui. Jis išitraukė re-volverį ir šovė į šajėnų va-

(Bus daugiau)

Montrealo Lietuvių Gėlininkas

Marcel Allard

Gėlės ir bukietai visokiems reikalams

OR. 3533 - Telefonas - Res. DO. 3696

6420 Iberville St.

Parduodam Namus

PARŪPINAM UGNIES, VAGYSTĖS, AUTOMOBILIŲ, STIKLO ir t.t. APDRAUDĄ
 PARDUODAM LAISNIUOTUS TAVERNUS, GRO-SERNES, MĖSINES, ICE CREAM PARDUOTUVES IR KITUS BIZNIUS

Naujus 2 Flatų Duplexus — Visi Moderniški
 Naujus 4 Flatų Duplexus — Visi Moderniški

Taipgi

Turime Keletą 2, 4, 6 Flatų Namus,
 Pastatytus 5-10 Metų Atgal

Rašykite, telefonuokite arba atsilankykite asmeniškai
 Mes esame properčių ekspertai

REED'S REAL ESTATE

4834 VERUN AVE., VERDUN

Tel. YOrk 5558; sekmadieniais ir

vakarais po 8.30: TRenmore 1678

Mr. Russell O. Bennett, Manager

(Reed's Renting Service Reg'd)

NAMŲ DEKORAVIMO KONTRAKTORIUS

Otto Ramanauskas

2520 Hochelaga St. Montreal Tel.: FA. 6474

Maliavojam, popieruojam, išyginam grindis ir
 dekoruojam naujus ir senus namus.

Tel.: BElairs 2200.

Valandos: kasdien nuo 8 iki 4 v.
 po piet, išskyrus šeštadienius ir
 sekmadienius. Vakaraais: tikrai
 pirmadieniais ir ketvirtadieniais
 nuo 7 iki 8 val. vakaro.

Daktaras Rabinovičius

Chirurgas Specialistas

Turiu savo ligoninę, egzaminuoju ir gydau įvairias ligas.
 Darau visokias operacijas ir persvietimus (X-Rays)
 Vytauto Klubo ir M.L.S. ir D.F.D. nariams papiginta kaina
 4351 ESPLANADE AVE., MONTREAL, QUE.

Matēm Chicagā -- Aplankēm Draugus

Mes vis rengėmės kada nors pamatyti Chicagą ir aplankyti savo draugus kanadiečius. Rugpiūčio 28 dieną 6 valandą vakaro sėdam į automobilį ir paliekam Torontą. Važiuojam 5 žmonės — aš su žmona ir žentas G. Dągys su žmona ir dukrele, dar neturinti 2 metų amžiaus. Po 7 valandų jau važiuojam per aukštą tiltą į Amerikos žemę — Detroitą. Nieko naują paimam 112 vieškelį ir važiuojam tiesiai į Chicagą.

Važiuodami vingiuotu keliu visai nepasijutom, kad mes jau artinamės prie Chicagos priemiesčių. O apie 8 valandą penktadienio rytą važinėjom jau po Chicagos miesto gatves. Po trumpo klaidžiojimo atsiradome prie draugų Malinauskų namo, kur visi ir apsistojom ir išgyvenom tris dienas, buvom vaišinami tuo geriausiai ir priimti kaip tikri giminės. Mes jų vaišingumo niekad neužmiršime.

M. W. Kellerman
ADVOKATAS
6 Adelaide St. East
Ofiso telef. WA. 5900
Rezidenc. — MO. 1232
Toronto

Apvažinėjom visą Chicagą. Miestas didelis ir gražus. Apie jį būtų galima ir daugiau ką parašyti, bet mes paliksime kam kitam parašyti. Pasakysime tik tiek, kad per tą trumpą laiką daug aplankėm, bet dar daugiau liko neaplankyti, kaip tai V. Urbanavičiaus, mano parapijono, ir kitų neteko pamatyti. Buvę torontiečiai visi gražiai gyvena. Visi turi gražius namus, labai malonūs ir priimni žmonės.

Sekmadienį draugai Samuoliai užkvietė visus ant pietų ir labai skaniai pavaišino. Mes jiems už tai labai dėkingi.

Po pietų visi važiuojam ant lietuvių tautiškių kapų. Parodo draugo F. Adomėlio kapą. Kapas gėlėmis apsidintas, gražus paminklas, ant kurio yra ir jo paveikslas. Rodos neseniai gyveno Toronte, dirbo atsakomingą darbą prie Liaudies Balso, o dabar jau ilsisi kapuose amžinai. Toliau matēm Dr. Šliupo didelę statulą. Kitame šone kunigo Mockaus paminklas su užrašu: "Nei valdžia, nei bažnyčia nesulaikė tavęs nuo skelbimo laisvos minties". Jis miręs, bet jį atmena kaip laisvą žmogų ir gerą kalbėtoją. Bevaikščiodami

matēm ir daugiau pažįstamų pavardžių.

Nuo kapų važiuom ant draugų Puodžiūnų farmos ir sudarėm šeimynišką pikniką. Radom dar ir Detroito dvi poras lietuvių. Besišnekant užsiminiau apie Liaudies Balsą, kad reikės perkraustyti linotipą į kitą vietą ir pasidarys išlaidų. Sakau, gal galėtumėt kiek paremti. Draugas Puodžiūnas pirmas pasakė: "Aš duodu \$10.00. Kas daugiau?" W. Dorinas, J. Vitkus, Ch. Markunas iš Detroito po \$5.00; Mykolas Juška iš Detroito ir P. Malinauskas po \$2.00, A. Samuolis \$1.00. Viso suaukojo \$30.00. Labai ačiū, draugai.

Pavakary važiuom kas kur įmanydami.

Ant rytojaus, pirmadienio rytą, paliekam Chicagą. Veik visą kelią lijo.

Windsore užvažiuom pas Karpavičius ir Igučius, kurie turi hotelį Windsore. Pergulėje vėl važiuojam prie namų, bet dar užsukam pas B. Petronius ir P. Repšius ant tabako farmos.

Visur buvom labai gražiai priimti ir gerai pavaišinti, už tai mes visiems draugams ir draugėms nuoširdžiai dėkojame.

Linartai ir Dagiai

FRANK VASS, B.A.
Advokatas - Notaras
Suite 403 - 455 Spadina
Toronto
Ofiso Tel. KL 4989
Rezidenc. Midway 9352

Lietuvis Barberis

Stag Barber Shop
Skubus ir Geras
Patarnavimas
P. MOTIEJUNAS
Savininkas
640 Main St., Winnipeg

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS
Egzaminuoja akis, išria
akių nervus, nuo kurių pa
cina nervuotumas ir galvos
skaudėjimas. Pritaiko aki
nius.
470 College W., Toronto
Telefonas: RA. 3924

Vištos ir Kiaušiniai

Šviežios vištos, žąsys,
taipgi švieži kiaušiniai
pas

Art Farm Produce

563 Queen W. Toronto
Tel. WA. 5957

Pranešimai

Hamilton, Ont.

Linksmūs Šokiai

Lietuvių Literatūros Draugijos vietinė kuopa rengia rugsėjo 20 dieną, šeštadienį, Karpato rusų salėj, 707 Barton St. E., linksmus šokius su užkandžiais ir šiltais ir šaltais užsigėrimais.

Šokiams grieš puki muzika.

Kviečiame Hamiltono ir apylinkės lietuvius atsilankyti. Smagiai praleisite lai-

ką.
Pradžią 8 val. vakaro.
Rengėjai

MOSŲ LIGONIAI

TORONTO. — Jau geras laikas kaip guli General ligininėj Jonas Želvys. Jam buvo padaryta operacija ant smegenų, tad ligonis labai sunkiai serga.

Pereitą savaitę turėjo sunkią operaciją ant kraujagyslių Stasys Jakavičius. Tikimasi, kad jis šią savaitę grįš į namus tolimesniam gydimuisi namie.

Linkiu abiem greitai pasveikti.

Rep.

Mes Dabar Parduodam

Geriausios Rūšies Futras,
Zakietus, Skraistes ir
Kalnierius

- Siuвам Pagal Mierą.
- Parduodam Gatavus,
- Taisom, Perdirdam,
- Pakeičiam Fasoną

Darbas Garantuotas

PRINCESS FASHION FURS

506 Queen St. West

Telefonas: EMpire 3-8884

ir

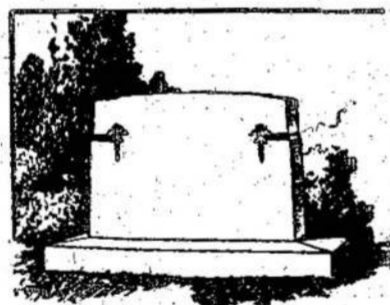
750 Yonge St.

Telefonas: RA. 8971

Tel.: Res. 526-134

Bus. 526-752

DISTINCTIVE MEMORIALS

MADE
TO
ORDER
●
Reasonable

M. C. Delande

927 Main St. Winnipeg

Belsize Tailors

Lietuvio Siuvėjo J. Račio
Vyriškų ir Moteriškų Rūbų Siuvykla

Taipgi Atliekame ir Rūbų Taisymo Darbą
Reikalui esant prašome kreiptis:

2011 Yonge St. - Toronto - HY. 9526

Frank Bochulis

Lietuvis Laikrodininkas

Taisau ir naujus parduodu laikrodžius, žiedus ir kt.
Darbas ir Prekės Garantuota

Atdara kasdien nuo 9 v. ryto iki 7 val. vak.

272½ Queen St. W., Toronto

Elora Flower Shop

72 Lippincott St. RA. 5459
630 Queen St. W. PL. 4183

Specializuojamės Prirengime Gėlių Vestuvėms
ir Kitiems Reikalams

Po darbo valandų telef.: LO. 3691 arba OR. 4173

ATLANTIC CITY BEDDING & UPHOLSTERING COMPANY

Chesterfields, Studio Couches & Mattresses
Dirbami Pagal Užsakymą, Apdengiami ir Taisomi
Darbas Garantuotas — Apropavimas Nemokamas

899 Bloor St. W. Lombard 1438

prie Ossington Toronto
Sav. John Kamichaitis

Lietuvis Plumberis

(J. Lisauskas)

Įrengiam Aliejinį Apšildymą
Atliekam Kitus Plumberio Darbus
Darbas Garantuotas — Prieinama Kaina
148 WESTMINSTER AVE. Tel. LA. 5131
TORONTO